

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3466/2020
05.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Данијеле Николић, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Момчило Ковачевић адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство одбране - ВП ... .., коју заступа Војно правобранилаштво - Одељење у Нишу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Нишу Гж 2109/17 од 21.03.2019. године, у седници већа одржаној дана 05.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Нишу Гж 2109/17 од 21.03.2019. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Нишу Гж 2109/17 од 21.03.2019. године и пресуда Основног суда у Нишу П 8090/13 од 09.11.2016. године тако што **СЕ ОДБИЈА** тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена на исплату накнаде материјалне штете - разлике између плате коју би примао да је остао у служби код тужене и пензије коју је примао у периоду јун 2013 - децембар 2015. године, у износу од 5.552,48 динара за јун 2013. године, износу од 5.552,48 динара за јул 2013. године, износу од 5.552,48 динара за август 2013. године, износу од 5.552,48 динара за септембар 2013. године, износу од 5.580,25 динара за октобар 2013. године, износу од 5.580,25 динара за новембар 2013. године, износу од 5.580,25 динара за децембар 2013. године, износу од 5.580,25 динара за јануар 2014. године, износу од 5.580,25 динара за фебруар 2014. године, износу од 5.580,25 динара за март 2014. године, износу од 5.608,15 динара за април 2014. године, износу од 5.608,15 динара за мај 2014. године, износу од 5.608,15 динара за јун 2014. године, износу од 5.608,15 динара за јул 2014. године, износу од 5.608,15 динара за август 2014. године, износу од 5.608,15 динара за септембар 2014. године, износу од 5.608,15 динара за октобар 2014. године, износу од 3.360,88 динара за новембар 2014. године, износу од 3.360,88 динара за децембар 2014. године, износу од 3.360,88 динара за јануар 2015. године, износу од 3.360,88 динара за фебруар 2015. године, износу од 3.360,88 динара за март 2015. године, износу од 3.360,88 динара за април 2015. године, износу од 3.360,88 динара за мај 2015. године, износу од 3.360,88 динара за јун 2015. године, износу од 3.360,88 динара за јул 2015. године, износу од 3.360,88 динара за август 2015. године, износу од 3.360,88 динара за септембар 2015. године, износу од 3.360,88 динара за октобар 2015. године, износу од 3.360,88 динара за новембар 2015. године и износу од 3.360,88 динара за децембар 2015. године, са законском затезном каматом на сваки износ почев од 21. дана у

наредном месецу, као и да се тужена обавезе да му надокнади трошкове парничног поступка у износу од 118.780,00 динара.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да на име трошкова парничног поступка исплати туженој износ од 12.000,00 динара у року од осам дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 8090/13 од 09.11.2016. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена Република Србија - Министарство одбране - ВП ..... да тужиоцу АА из ... исплати на име накнаде материјалне штете разлику између плате коју би примао да је остао у служби код тужене и пензије коју је примио за период од 01.06.2013. године до 31.12.2015. године у износима наведеним у овом ставу изреке са припадајућом законском затезном каматом. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 144.840,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Пресудом Вишег суда у Нишу Гж 2109/17 од 21.03.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Нишу П 8090/13 од 09.11.2016. године у првом ставу изреке. Ставом другим изреке, преиначена је одлука о трошковима поступка садржана у ставу другом изреке пресуде Основног суда у Нишу П 8090/13 од 09.11.2016. године тако што је обавезана тужена да плати тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 118.780,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је, на основу члана 404. ЗПП, благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

По оцени Врховног касационог суда, у овом спору има места одлучивању о ревизији тужиоца изјављеној на основу наведене одредбе (посебна ревизија), због тумачења материјалног права о застарелости потраживања накнаде штете и уједначавања судске праксе.

Из тог разлога, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као војно лице учествовао у ратним сукобима на територији Косова и Метохије током 1998. године и 1999. године. Тужилац је у вршењу војне службе оболео и зато је оглашен неспособним за војну службу. Решењем Фонда за социјално осигурање војних осигураника од 16.12.2009. године признато му је право на инвалидску пензију почев од 01.12.2009. године. Вештачењима је утврђена узрочно-последична веза између вршења професионалне

војне службе у условима ратног стања и психичког обољења које је довело до неспособности тужиоца за војну службу и његовог пензионисања, као и разлика између зараде коју би остварио у периоду јун 2013. - децембар 2015. година да је остао у војној служби и инвалидске пензије која му је у том периоду исплаћивана.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев. Истакнути приговор застарелости судови су ценили применом члана 372. Закона о облигационим односима, сматрајући да се ради о повременим потраживањима и да до подношења тужбе - 04.09.2013. године, није протекао рок застарелости предвиђен наведеном одредбом, рачунајући од најстаријег потраживања насталог у јуну 2013. године.

По налажењу Врховног касационог суда, нижестепени судови су о застарелости тужиоцевог потраживања одлучивали погрешном применом материјалног права.

Застарелост захтева за накнаду штете цени се по одредбама чланова 376. и 377. Закона о облигационим односима. Према тим одредбама, потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од кад је оштећени дознао за штету и за лице које је штету учинило (члан 376. став 1), а у сваком случају то потраживање застарева за пет година од кад је штета настала (члан 376. став 2). Кад је штета проузрокована кривичним делом, а за кривично гоњење је предвиђен дужи рок застарелости, захтев за накнаду штете према одговорном лицу застарева кад истекне време одређено за застарелост кривичног гоњења (члан 377. став 1).

Ове одредбе примењују се без обзира на то да ли се накнада захтева за већ насталу штету или за штету за коју је по редовном току ствари извесно да ће sukcesивно настајати у будућности, као и без обзира на то да ли се накнада будуће штете захтева у облику ренте или у једнократном износу.

Штета од губитка зараде настаје sukcesивно, сада и у будућности, и по правилу траје све док трају штетне последице. Таква штета има свој узрок у већ свршеној штетној радњи, а и сама је већ настала. Истина, ради се и о будућој штети, али о таквој која је у садашњости већ извесна, на коју оштећени одмах има право и за чије су одређивање у одштетном праву садржана сва потребна правна правила. Зато, кад оштећени по завршеном лечењу, знајући за учиниоца и за штету, укључујући и будућу, захтева накнаду он је у погледу те будуће штете са гледишта застарелости у истом положају као и у односу на захтев за накнаду штете - једнако зна за једну и другу и има све елементе који му омогућавају да устане са одређеним захтевом да му се на терет одговорног лица досуди накнада у виду ренте, све док трају штетне последице. Таква врста штете настаје у једном одређеном тренутку и оштећени за њу и њену особину да ће трајати и убудуће дознаје такође у једном одређеном тренутку, тако да застарелост почиње истог дана кад би почела и за штету чија укупност настаје одједном.

Накнада штете која ће sukcesивно настајати у будућности може се остваривати не само у виду ренте, већ и sukcesивним утуживањем којима се тражи накнада штете за одређено временско раздобље. У случају sukcesивног утуживања будућих штета, рокови застарелости за прво утужено потраживање рачунају се по одредбама чланова 376. и 377. Закона о облигационим односима, а за свако следеће утужено потраживање тече нови рок застарелости од дана када је претходни спор окончан (члан 392. став 3. Закона о облигационим односима).

Поднетом тужбом тужилац тражи накнаду материјалне штете предвиђене чланом 195. став 2. Закона о облигационим односима - изгубљене зараде због трајне неспособности за рад у виду разлике између инвалидске пензије исплаћене у периоду јун 2013. године - децембар 2015. године и зараде коју би у том временском периоду остваривао да због штетног догађаја није остао неспособан за рад.

Тужилац је за ову штету сазнао када је оглашен неспособним за војну службу и када му је признато право на инвалидску пензију почев од 01.12.2009. године. Тужбу је поднео 04.09.2013. године, пре истека рока од пет година предвиђеног чланом 376. став 2. Закона о облигационим односима, али по истеку рока од три године од сазнања за штету у виду изгубљене зараде - разлике између инвалидске пензије и зараде коју би остваривао да није оглашен неспособним за војну службу. Протеком тог рока престало је право тужиоца да захтева накнаду штете за означени временски период у смислу члана 360. став 1. Закона о облигационим односима.

Сходно изложеном, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Одлука о трошковима поступка садржана у трећем ставу изреке донета је на основу члана 165. став 2. у вези члана 153. став 1. и члана 154. ЗПП. Туженој су, имајући у виду њен захтев за накнаду парничних трошкова поднет у поднеску од 15.09.2016. године, досуђени трошкови за састав два поднеска (од 24.09.2013. и 12.09.2016. године) у износу од по 6.000,00 динара.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић